

je »Orjuna« objavljala izjave, katerih on ni nikoli dal.

Gorenjska pod žandar- skim režimom

a »Slovenec« hvali volilno »svobodo«.

Lepa je Gorenjska, to se pravi lepa za bogato, kapitalistično gospodo, a trda za kruh njenemu ljudstvu, ki je izpostavljen vedno hujšemu nasilju. Na tej resnici ne morejo ničesar izpremeniti ne laži »Slovenca« ne obilne Vučkovića in Korosca o volilni svobodi v Sloveniji. Gorenjska je dejansko v izjemnem stanju.

Prepovedujejo se volilni shodi.

Dočim po ustavi in zakonu uživajo volilni shodi popolno svobodo, se radovoljski sreski poglavar poživlja na te določbe in prepoveduje shode. V nedeljo 21. t. m. je bil sklican javen shod v Kranjski gori, bilo je zbranih že precejšnje število delavcev in kmetov, žandarmerija pa je z nasajenimi bajonetmi zagrozila s silo razginiti vsak shod ali sestanek. Referentni s. Klopčič je dejal kot referent stane: »Vsak komunističen shod je prepovedan, a dobro vemo, da se vi, komunisti, skrivate za imenom delavsko-kmečki republikanski bloke«.

Tudi strokovni shodi prepovedani.

V petek dne 19. t. m. je bil napovedan v Kranjski gori strokovni shod železničarjev. Bil je prepovedan. Za sredo dne 17. t. m. ob 5. uri popoldne je sklicala Kmetijsko-delavska zveza z Jesenic strokovni shod na Dobravi. Sreski poglavar je brzojavno dal prepoved in jo motiviral zaradi »javnega miru in reda«. Drug dan je prišel orožnik h gostilničarju Staretu in mu ukazal, da ne sme dajati prostorov niti za članske sestanke.

Sami žandarji, detektivji...

Že na vlakih proti Gorenjski je polno policistov vseh rangov. V Lescah in Jesenicah kup detektivov na kolo dvorja. Kaj šele na Bledu, kjer armada orožnikov čuva »otok bleški, kinč nebeski«. Na Jesenicah vsakih 50 korakov en orožnik z natakjenim bajonetom, posebno v okolici Delavskega doma.

Vzemimo manjši kraj. Mojštrano. Same uniforme. »Demokracija« na bajonetih. »V Mojštrani je 18 orožnikov, 10 financarjev, 30 pograničarjev-vojakov, skupno 58 bajonetov. Vseh prebivalcev pa ni 700. Na pet možkih en birič!

Republika!

Dobro razumejo delavci in kmetje, za kaj gre. Prezanja se ideja in gibanje, ki ima »ves svet za pridobiti« verige izgubiti, kakor je dejal Karl Marks. V našem imenu Delavsko-kmečki republikanski blok je gospodi na Gorenjski zlasti trn v peti republika. Toda delovno ljudstvo na Gorenjskem bo ravno v tem znamenju glasovalo 11. septembra za DKRB (zadnja peta skrinjica).

Shodi DKRB.

STRANJE PRI KAMNIKU.

Nedeljski shod DKRB, ki se je vršil po prvi maši, je pokazal, da ima ideja zveze delavcev in kmetov precej pristašev, ki pozdravljajo skupen boj delavcev in kmetov proti današnjemu protiljudskemu režimu, ki ga vodi DKRB. Kmetije in delavci, ki so doslej sledili meščanskim strankam SLS, SDS in SKS pričajo uvideti, da je njihovo mesto v DKRB, pod katerim praporom se bodo delavci in kmetje osvobodili današnjega suženjstva.

KAMNIK.

Ko so socialpatrioti v Ljubljani zvedeli, da smo sklicali za nedeljo popoldne shod DKRB, so nam ukazali, da namoramo za ta dan ob istem času sklicati strokovni sestanek. Poslali so nam pa spisana vabila, kar drugače ne bi storili, mi pa se nismo dali izigrati in smo odšli, da se strokovni sestanek vrši po končanem shodu DKRB in tako je tudi bilo. Referent je pojasnil glavne teze platforme DKRB, podvrgel kritiki delovanje meščanskih strank in pojasnil, na katerih vprašanjih so se centralistični voditelji izločili od skupnega nastopa. Prišli smo, da bi po navzoči uranarki poskusili braniti centralistične generale in smo ga tudi v to pozvali. Uranka pa je molčal in ni rekel ničesar v obrambo kristanovskih voditeljev SSJ. Kamnik je rdeč in bo pokazal, da je za DKRB.

NA PUCLJEVEM »KMETIJSKEM« SHODU V KAMNIKU.

Po shodu DKRB je slo nekaj naših sodrugov na shod SKS, na katerem je govoril večkratni minister Pucelj, ki je v svojem govoru zabaval prisotne z šaljivimi pripovedkami iz živalskega življenja in se hvalil z »uspehom«, ki jih je dosegel za delavce in kmete. K besedi se je po njegovem govoru javil s. Hlebec, ki je konstatiral, da po defanski uspehi Pucelja, Korosca, Žeriava, skratka uspehi kapitalističnih strank tak, da je položaj delavcev in kmetov danes slabši, kot je bil pred par leti, ker se je Pucelj hvalil, da je SKS zvezana z močeno Radicevo stranko, je s. Hlebec povedal, da je bila SKS velika nasprotnica Radice, dokler je ta vodil akcijo za republiko, dokler se je boril proti belgajskemu centralizmu in proti korupciji; zvezala pa je se SKS z Radicem šele potem, ko je Radic pred 2 leti izdal republiko in boji proti centralistični vidovdanski ustavi in to dejstvo dovoli jasno karakterizira SKS. Ker je Pucelj govoril o nasilju in tudi proti centralizmu, mu je s. Hlebec povedal, da je on skrivneč današnjega stanja, ker SKS je glasovala za centralistično vidovdansko ustavo in tudi za zakon o zaščiti države, po katerem so bili tisoči delavcev vsled političnega delovanja obsojeni na dolgotrajne ječe in tudi na smrt. Na medklic nekega grajskega, da naj s. Hlebec pove o strahotah v Rusiji, je s. Hlebec povedal, da je v Rusiji res strašno, toda strašno je samo za bivše kneze, grajske in fabrikante, ki ne morejo več odirati delavcev in kmetov, ker jih ščiti delavsko-kmečka vlada. Če bi v Rusiji bilo res tako, kakor poročajo »Jutro« in »Slovenec«, zakaj belgajska vlada ne bi obnemela delavcev ali kmetu, da se na lastne oči teli »strahotah«, zakaj zabranjuje potovanja teli »strahotah«.

Delavsko-kmečki blok.

+ Rogatec. Pri nas imamo nekega predelavca, ki misli, da spada med buržuazijo, ker ima nadzorstvo nad par delavci. Agitira za žive in mrtve za demokrate in ne ve, da pljuva v lastno škodo. On si zna svoj mizeren položaj že sam izboljšati, se z bojem vede, temveč z »darovi«, ki mu jih prinašajo podrejeni delavci, ki sami slabše živijo kot on sam. Pa tudi še na nek drug način si zna pomagati in ne vemo, kaj bi k temu rekla direktica, če bi za vse izvedela. Taki ljudje seveda niso za delavsko-kmečko razredno in to demokrate. Če bo ta gospod še kaj dosti silil delavce v demokratske vrste, ga bomo bolj jasno fotografirali, da se bo videlo kakšne vrste ljudje so demokratski agitatorji.

+ Huda Jama. Pazniki TPD se vedno zelo nedostojno postopajo z delavci. 13. t. m. je neki delavec peljal prazen vozček, katerega je hotel postaviti v prazen tir. Pazniki, ki se je peljal z motorjem, je zadel v ta vozček in ga iztril. Ta vožnja, pri katerem dotični delavec ni bil prav nič kriv, je paznika tako razburila, da je pričel govoriti: Nisi vrednik drugega, da bi ti dal tako opoto, da bi se kar na glavo postavil. Ta paznik je deloval v takem tonu zadržano delavce. — To je grozilo s klofutam, hočejo vpletati zopet tako, da bodo priganjali smeli pretepali delavce. V takih slučajih se množijo, zato je delavstvo ogorčeno in pričujevalo, da bo g. ravnatelj tega človeka kazni ali odgovornosti. Če bo to storil je se živjo, sigurno pa je, da se bo zopet pričelo govoriti za političnim hujšanjem, ki daje take »mošt«. Delu čast in oblast!

vanje v Rusijo? — Delavci in mali kmetje ne morejo pričakovati, da bo njihove interese zastopala stranka, v kateri so tudi bogati veleposelsniki in bankirji. Ti pa so kakor v klerikalni in demokratski tudi v Radič-Pucelji stranki in zato delavci in mali kmetje od takih kapitalističnih strank ne morejo pričakovati nič dobrega. Delavci in mali kmetje spadajo v DKRB, ki se bori za odpravo kapitalizma in za delavsko kmečko vlado. — Pucelj na besede s. Hlebea ni mogel odgovoriti niti besede in je umolknil, predsednik shoda SKS pa je priznal, da je vse prav, kar je iznesel s. Hlebec, da pa so to stvari, ki bodo mogoče šele nekaj pomeje, čez kakih 5 let. SKS pa hoče »realno« pametno politiko. — Navzoči so govor s. Hlebea z zanimanjem in mirno poslušali, razburjena sta bila samo minister in pa njegov predsednik shoda. Živel DKRB.

DOB PRI DOMZALAH.

V nedeljo se je vršil tukaj shod DKRB. Udeležba ni bila zadostna, ker smo šele v soboto zvedeli, da se shod vršil. Po poročilu referenta, smo sklenili prirediti še večji shod, navzočih dvajset sodrugov pa bo s pomočjo tudi tistih, ki o shodu niso bili obveščeni, vršilo agitacijo za DKRB od moža do moža.

SHODA V ŠMARJETI IN PRI SV. JEDERTI.

Kljub trganju plakatov in režimskemu obnašanju sreskega poglavarja v Laškem, sta se preteklo nedeljo vršila shoda v Šmarjeti in pri sv. Jederti. Govorili so s. dekalisti Habe iz Ljubljane, Weisbacher iz Celja in Goršek iz Hude jame. Sreski poglavar je prepovedal govoriti o Zaloški cesti in o s. Fakinu, ko pa je šilšal govornika omenjati nasilje nad kmeti v Bohinju, tedaj je planil pokonci in kričal: Ne boste govorili naprej, dokler ne dokažete. Referent mu je nato pomolil tri številke »Enotnosti«, pod nos. Vprašujemo sreskega poglavarja, da li je tako obnašanje na shodu tista obljubljena volilna svoboda — ali pa je to nasilje? Usoda Sacca in Vanzettija je zlasti razburila nekega navzočega klerikalca, ki je podaviral, kako srečno je Korosec pripeljal ljudstvo iz Avstrije v Jugoslavijo. Dobro mu je odgovorila neka ženska z vprašanjem: Zakaj je pa toliko beračev? DKRB bo s svojim delom združil okoli svojega bojovnega prapora delavce in kmete in jih vodil v boj za delavsko kmečko vlado.

DKRB V PREKMURJU.

Prekmurjski delavci in kmetje so doslej sledili Radici in Koroscu, toda drago so plačali to zaupanje, prvi je boji proti belgajskemu centralizmu izdal Radič in sedaj pa Korosec, zavedenjsi kmetje so pozvali DKRB na shode in vršili so se že v Hotizi, Črenšovcih, Beltinčih, Okancih, Gomilici, Turinšu in Bistrici. Povsod sprejemajo prekmurjski kmetje zahteve DKRB z navdušenjem, silno pa so razjarjeni klerikalci, ki so n. pr. v Črenšovcih organizirali razbitje našega shoda. V soboto je prišel v Dolno Lendavo Radič, pa ga niso hoteli poslušati, tukajšni Madžari so ga naglali. — O kakih radičevih organizacijah, ki so pristopile k SSJ in nobenega sledu, socialistične generale sta njihova kandidata za Prekmurje pošteno potegnili.

VELENJE.

Shod DKRB, ki se je vršil v nedeljo, je bil dobro obiskan. S. Kuhar, ki je referiral, je žel splošno odobravanje. K besedi so se priglasili še štirje domačini, vsi za DKRB. Nasprotnika ni bilo nobenega. Navzoči so si postavili nalogo, od moža do moža vršiti živahno agitacijo.

KANDIDATNE LISTE DKRB NA HRVASKEM.

V mestu Zagreb — nosilec liste s. Kamilo Horvatin. — Zagrebška okolica Ivan Krdelj. — Bjelovar-Križevci Djuro Cvijik. — Varaždin-Medimurje Kamilo Horvatin. — Požega Djuro Salaj. — Virovica Božidar Maslarić. — Ličko-Krbaško okrožje Djuro Cvijik. — Modruško-koško okrožje Ivan Krdelj. — Novi Sad Mihajlo Todorović. — Subotica Miodrag Manojlović. — Sarajevo Djuro Djaković. — Tuzla Mitar Trifunović. — Mostar Gojko Vuković. — Sombor Ivan Sekelec. — Belgrad Sina Marković. — Črna Gora Rade Vučković. — Moravsko okrožje Vasilij Cirković. — Smolensko okrožje Rajko Jovanović. — Užičko okrožje Dimitar Alimpić. — Kruševačko okrožje Boško Savić. — Čačansko okrožje Tasa Petković. — Rudničko okrožje Aleks Čurčić.

O delavskem športu.

Trbovlje, 22. VIII.

Potrebno se mi je ždelo, da napišem o tem nekaj vrstic, ker o tem dosedaj »Enotnost« še ni pisala, čeprav je to zelo važno vprašanje na bojnem polju proti buržuaziji. Pri delavski mladini se opaža veliko zanimanje za šport.

Tu v trbovski dolini imamo delavci »S. K. Amaters«, ki ne zaostaja prav nič za trb. »Svobodo« ali pa drugimi meščanskimi klubi. Člani pa se dovolj ne zavedajo velikega razrednega pomena. Ne zavedajo se dovolj velike vzgojne vrednosti proletarske športne igre, igre za igralce in za delavsko publiko.

S prireditvijo dobre športne igre dosežemo več nego s športnimi tekmi, kjer se pokaže meščanska surovost. Kajti športne igre, ki imajo purgarsko metodo surovosti, ne more publika s tako simpatijo gledati, kakor če se igra dostojno. Igralce športnik se mora zavedati, da igra s sodrugom in da je njegov nasprotnik na zelenem polju, njegov sobojenec v razrednem boju. Doslej pa se delavski klubi med seboj nesodružno borijo in včasih se celo sovražno odkrito pokaže. To se bo moralo spremeniti. Da, tudi šport je v fronti proti buržuaziji, pa samo tisti, ki je proletarski tudi v nastopanju in ne samo v naslovu.

Delavski športnik je delavski samo takrat, če se zanima in tudi sodeluje v tistih proletarskih organizacijah, ki vodijo boji proti buržuaziji za osvoboditev proletarskega razreda. Ni resničen delavski športnik tisti, ki šteje in meri uspehe samo po golih. V golih ni rešitve, to si morajo zapomniti vsi delavski klubovi tudi v Trbovljah.

BALKANSKE METODE SSJ.

Trbovlje, 9. avgusta.

Popoldne so sklicali socialpatriotični volilni sestanek v Bevkem, ker si že ne upajo več sklicevati sestankov v svojem domu, vedoč, da bi tukaj teči nabrajali delavce. Na sestanek so prišli generali Kopac, Sitter in Makuc, potem štirje njihovi pristaši, skupno 7 oseb. Nas dekalistov in socialdemokratov se je znašlo pa okrog 30. Za Kopacem je govoril Makuc. Mi smo jih popolnoma mirno poslušali. Pencelj od JSDS je nato utemeljil potek konferencie v Celju te pokazal, da je bil za skupnost in kdo proti. Imenoval je Makuca za lažnjivca, ker je dejal, da sta se v Celju Bernot in Gustinčič sporazumela, saj vendar Bernota v Celju ni bilo. Takrat se je za Makuca razburil in udaril po mizi, da so vse steklenice popadale ter sodr. Pencelju zagrozil s klofuto, če si upa še enkrat reči lažnjive. Pencelj je seveda imel dokaze in je pomolil, da deskrat reče Makucu lažnjive. Socialpolicista Petrečič in Tilač pograbitva piske steklenice, da udirata po sodrugi Pencelju in to bi se tudi zgodilo, če bi mi drugi ne prisločili in napad preprečili. Kot razrednozavedni delavci smo nato sestanek, oziroma generale zapustili. Patriotje so zopet pokazali svoje orjanske metode in začeli volilno agitacijo s klofutam in piskimi steklenicami. Motilo se je, če mislijo, da bodo s tem maso dobili na svojo stran. Proletariat fašistov ne mara! Na poti nas pričaka gospod socialist Pilberšek in nas nahrabljuje. Mi ne bomo na odgovorjamo, da ima proleta malo težav, če zasmejuje zaupnike delavskega stanja s »fogelnji«, pač pa veliko ne.

Grozote smrti na električnem stolu.

Kakšna je bila smrt ss. Sacca in Vanzettija.

Pričujoča slika izvira izpod peresa očividca, ki je prisostvoval usmrtni nekega obsojenca, Johna Emilette na električnem stolu. V polni nagoti se nam kaže »civilizacija« in »kultura« kapitala...

V Sing-Sing... Dolgi koridorji... Na kraju velika, pušta soba... Na srednj svetovnoznani električni stol z neštetiimi žicami, jermeni in zaponami...

... Skozi odprtino je vstopil John Emiletta, slok, mlad mladenič dvajset let. Pazniki so ga potisnili k stolu. Trepetal je kot šiba na vodi, ko se je vsedel. Tedaj so ga pazniki čvrsto poprijeli. Sedel sem par metrov stran in ko mi je pogled padel na njegov obraz, sem videl lice polmrtnega človeka — iz bojazni pred neusmiljenim bližajočim se strašnim smrti.

Nikdar ne pozabim tega izraza v licu, četudi bi sto let živel.

Levo od stola je čitat-košen katoliški duhovnik zadnje predpisane molitve. Medtem so bile natakneje elektrode na obsojenčovo kožo, belo in pokrito s potnimi progami. Pri njegovih nogah na tleh je ležal kabel. Čez obraz so mu končno potegnili črno masko, da so ostale vidne samo ustnice, ki so se za skrivnostno črtno spale v ječanje.

Kakor hitro je bila žrtev zadostno povezana z jermeni, je dal zdravnik znamenje in električni tok je šinil skozi telo. Odmrle roke Emilette, ki so se dozdaj pomikale sem in tja konvulzivno in omahovaje, kakor pri blaznem ali histeriku, so se nenadoma stisnile krčevito, žile so nabrekle tako nenaravno, da so grozile popokati. Tajnostno ječanje je izgubilo z usmrti obsojenca. Telo je švignilo pokonci na stolu in znoj je naravnost tekel iz vseh por. Električni tok je žgal notranjost nesrečnega in jo skoro prekuhal...

Ogorčenje, stud in slabost se me je polastila...

Dvajset sekund je rjavelo, sikalo, pokalo in šumelo 2000 voltov in 9 amper skozi telo Emilette. Za sabo sem slišal glas ovidca: »Jezus, to je nekaj strašnega!« Druga priča je padla v nezavest, tretjega je dušilo.

Dva policista sta pristopila k stolu in razvezala jermene. Eden izmed njih je vzel brisačo in otrl znoj z golih prs ubogega grešnika in zatem se pene, ki so se v curkih spuščale iz ust. Pristopil je zdravnik, nastavil na prsa stetoskop in prisluškoval. Srce se ni mirovalo, in še enkrat so se nategnili jermeni. Še enkrat je mož pri kablu pustil tok skozi telo Emilette. Bliskoma se je zbral polmrtev, kakor bi se v zadnjem trenutku hotel iztrgati mučnic.

Stol je škripal in stokal, ko se je telo premetavalo po njem. Dim in soproja se je dvigovala iz njega in gola kolena so počrnila in pomodrla. Po dvajsetih sekundah je dal zdravnik ponovno znamenje, jermeni so popustila, stetoskop nastavljen na prsa. Čez minuto se je zdravnik obrnil in izpregovoril živinsko brezbržno in hladno: »Mož je mrtev!«

Mrtiča popisati ne bi bilo mogoče najboljšemu mojstru jezika. V zamrlih očeh je ležal izraz trpljenja, ki ga se nisem zapazil na nobenem mrtvem. Žile na vratu so brezoblično nabrekle in so se skrčile v cele vozle; ravno tako vse mišice in kite. Členki so grozno otekli in na obeh straneh vratu so se kazale opekline. Glava je visela navzdol, jezik je bil dolg iztegnjen in po njem je curčila na tenko črna kri... kri...

IZ PEKARNE V. BIZJAK.

V pekarni je zaposlenih 7 pomočnikov in 2 vajenca. Organizirani so samo trije. Delavni čas je 8 ur, vendar pa osemurnik ne velja za vse. Največji reveži v pekarni so vajenci, ki niso samo najhujše izkoriščani s strani podjetja, zatirajo jih tudi nazvadni pomočniki. Posebno eden izmed pomočnikov se zelo surov oganja. Vedno kriči in priganja svoje sodelavce, največ prenašajo seveda zopet vajence. Psovke kakor pr in sično mu kar teče iz ust. Zgodil se celo, da ta človek vajence pretepa, uste vajence, ki morajo garati od 1 ure ponoči do 4. ure popoldan ali pa od 4. ure popoldan do 4. ure zjutraj. Najzlastnejše je to, da se tako obnaša funkcionar strokovne organizacije, ki bi morala ravno gledati, da se take razmere odpravijo. Dolžnost organizacije je, da proti takim razmeram odločno nastopi.

NAPAD ČEVLJARSKIH MOJSTROV NA POMOČNIKE.

Plače znižane za 10 do 30 %.

Čevljarji mojstri v Ljubljani so poslali strokovni organizaciji dopis, v katerem so nas obvestili, da so na svoji odoborvi seji sklenili, da se pomočnikom znižajo plače za 10 % iz sledečih razlogov:

- 1.) Vsled prevlekle konkurence tovarniškega izdelovanja (»Bata«, »Peko«, »Pollake«).
- 2.) Ker se naročniki, oziroma odjemalci sklicujejo na tovarniške izdelke, ki so veliko cenejši in pa tudi lepši kakor pa izdelki mojstrov.
- 3.) Ker rabijo več sredstev za preživljanje svojih družin.

Torej te razloge so smatrali za zadostne in kar tebi nič, meni nič so poslali že izgotovljen in tiskan »cenik«, iz katerega je razvidno, da se niso ustavili pri 10 % znižanju, temveč pri večjih izdehkih so celo več kot za 30 % znižali plače. Kaj je razvidno iz vsega tega? Po mojem mnenju so izgubili glave, ker ako bi si jih držale glave, bi navedene razloge uporabili za protest pri ministrstvu trgovine in industrije, da se odpravi prevelika carina na usnjo, katerega se pri nas ne izdeluje, ne pa da znižujejo plače pomočnikom. Nadalje bi gg. mojstrom priporočal mnogo boljše pot iz njihove težke situacije kakor pa napad na pomočnike, in to je: skupni nastop s pomočniki proti tovarnarjem za zboljšanje položaja njihovih delavcev, ki so ravno tako v obupnem stanju kakor smo pomočniki pri mojstrih.

UPOR PROTI FAŠISTIČNEMU TERORJU.

Velenje. Pri trdki »Slograd«, ki gradi tukaj cestnino, je nastavljen par priganjačev, ki prav sramotno postopajo z delavci. Ni jim zadosti, da se upajo na 10 do 12 urno delo, hočejo isto se podaljšati na 14 brezplačno. Med delom stojijo delavci stalno za petami in ne sliši se cel dan drugega kot »haide, haide«.

Kadi takih sikanih »Slograd« delavce postaja razburljeno in zahtevajo: plače s priganjači, ali pa odločno, da 14-urni dan stavke nobenega delavca.

Bartolomeo Vanzetti:

Svoboda.

Svoboda!

Spoznal si jo kdaj?

Jaz nikdar!

Kaj to je svoboda?

Tega ne vem.

Svoboda!

Beseda ti vseh je jezikov.

Toda nikjer ne obstoja svoboda!

Si videl jo kje?

Na svetu?

Ti lažeš!

Kajti svoboda — to konec bi bil nečlovečnosti,

končana bi bila grozota,

končana sovražnost,

končana nizkiznost.

Svoboda bi značila:

Svet je odrešen!

Svoboda!

Jaz le besedo to poznam!

Pred desetimi leti.

(Nadaljevanje.)

16. julija izbruhne spontano gibanje po tovarnah in vojašnicah, ker je vlada začela revolucionarne regimente razoroževati. Vse proletariat ga na ulico, vsa garnizija, iz Kronštada pridejo čete mornarjev. Bojna parola je: »Vsa oblast sovjetom!« Demonstracija je izbruhnila spontano, ne da bi boljševiška stranka pozvala nanjo. Ko so boljševiki spoznali, da se valujoč mas ne da več zadržati, so se postavili masam na čelo in napravili vse, da so dali demonstraciji organiziran in planomeren značaj. Izvolili so delegate, ki so predložili centr. odboru sovjetske eksekutive zahtevo, da prevzamejo oblast sovjeti. Voditelji eksekutive (menjševiki) so to kategorično odklonili. V tem času, ko so se eni pogajali z zastopniki demonstrantov, so poklicali drugi vojaške čete in jih poslali nad demonstracijo. Delegati so vrgli nato s silo iz Tauriske palače. Demonstracija je bila s silo razglašena, stotine mrtvih, tisoči ranjenih. Menjševiki in socialrevolucionarji so pokazali svoje pravo lice, uporabljajoč sovjetski aparat proti revolucionarnim delavcem in kmetom. S tem je dobila provizijska vlada pristo roko za boji proti delavstvu in boljševiški stranki.

18. julija začne pohod reakcije. Vlada prepove izhajanje »Pravde«, Buržuazni listi začno obtoževati Lenina, da dela v interesu Nemčije. Policijska sodelovanjem fašistov razruši uredništvo »Pravde«. S fronte pokličejo kontrarevolucionarne trupe, da bi izvedli razorožitev delavstvo, Boljševiške voditelje vržejo v zapore. Lenin se umakne v ilegalnost. S tem so menjševiki in soc. rev. nepreklicno prekinili s proletariatom. Nehali so kolebati; postavili so se odločno na stran kontrarevolucionarne buržuazije in igrali vlogo njenih direktnih pomagačev. — V tih dneh se izkaže popoln krah ruske ofenzive na fronti. Revolucionarno razpoloženje med vojaštvom narasča.

Boljševiška stranka pod vodstvom Lenina je takoj razumela prilagoditi ne samo svojo organizacijo, temveč tudi svojo taktiko spremenjeni situaciji. Lenin piše v svoji brošuri »K parolam«: »Dosedaj je bila državna oblast v kolebalahom stanju, razdeljena med provizorno vlado in sovjeti glasom medsebojnega dogovora. Sovjeti so predstavljali delegacije mas svobodnih delavcev in vojakov, svobodnih v tem smislu, da niso bili podvrženi nobeni sil od zunaj in da so bili oboroženi. Orožje v rokah ljudstva, manjkanje zunanje sile nad ljudstvom — v tem je obstojalo bistvo stvari. To je zagotavljalo mirno razvojno pot cele revolucije. Parola: Vso oblast sovjetom! je bila parola najbližjega koraka na tej poti. — Z državnim udarom 17. julija pa se je stvar spremenila. Vlada ne koleba več, oblast na odločilnih mestih je prešla v roke kontrarevolucije. Razvoj strank na podlagi sodelovanja malomščanskih strank socialrevolucionarjev in menjševikov se od revolucionarnih kadeti je privedel do tega, da sta se izkazali in dve malomščanski stranki kot sodelavci in pomočniki kontrarevolucionarnega rabeštva. — Mirna razvojna pot je postala nemogoča. Začela je nemirna, bolečina polna pot. Ljudstvu je treba povedati vso resnico: oblast je v rokah vojaške klike. Nov val revolucije mora to oblast strmo glavi. — Boji proti kontrarevoluciji in izjadtvo sovjeto!« (Dalje prih.)

ČRTAJTE VOJNE DOLGOVE!

Te dni se je finančni minister v Belgradu na pritisk angleških imperialistov moral zavezati, da bo Jugoslavija pričela odplačevati angleškim bankirjem ogromno posojilo, katerega so dajali med vojno v obliki municije, orožja in obleke. Ta dolg znaša okrog 7 milijard dinarjev, katerih odplačevanje bo trajalo celih 60 let. Za angleškimi imperialisti bodo prišli tudi francoski, ameriški in italijanski, ki hočejo da jim delavci in kmetje z visokimi obrestmi povrnejo vse, kar so oni dali Srbiji za vojne namene.

Za odplačevanje tega dolga bodo zvišali davke, takse in določe, seveda ne vojnim liferantom in vojnim dobičkarjem, temveč delovnemu ljudstvu. Delavci in kmetje, ki od teh posojil niso imeli ničesar, ker ta denar se ni vporabljal za interese ljudstva, temveč za nadlahevanje vojne, morajo zahtevati, da se te vojne dolge ne naloži ljudstvu, temveč, da se te dolge vrta, kakor jih je črtala delavsko kmečka vlada v sovjetski Rusiji.

PRITOŽBA PROTI TERORJU!

V četrtak sta intervenirala na velikem županstvu ss. Bernot in Hlebec. Iznesla sta postopanje žandarjev in političnih oblasti proti DKRB posebno na Gorenjskem, kjer se zabranjujejo celo shodi strokovnih organizacij. Veliki župan in referenti so se napravili nevedne, češ, nič ne vemo, kaj se godi, se bomo informirali. Naša sodruga sta zahtevala, da se dovolijo shodi, ki so sklicani za nedeljo, pa veliki župan ni mogel obljubiti »volilne svobode«, češ, to je stvar radovoljskega sreskega poglavarja.

drugi dan se pa polovč inženjer in izjavi, da za

kot en in isti obratnik in odšli. Priganjači pa sedaj gledajo, kakšna bo moderna stavba brez delavcev.

Zidari.

Tekstilni delavci, pozor!

Ne v Niš k firmi »Ristič in sinovi!«

V niški tekstilni tovarni Ristič je zaposlenih precej delavcev in delavci iz Slovenije, katere so spravile doli lepe obljube raznih agentov. V tej tovarni ni 8 urnega delavnega časa, dela se po 12, pa tudi po 16 ur dnevno. Zaposlite fabrika celo otroke z 10 leti, katerim delavci pa dobivajo od 120 do 180 Din tedensko. Stanovanja so jako nehigijenična, v njih nikujah je stlačenih po 4 do 6 oseb. Pred nekaj tedni je poslala firma neko Tončko Viti v Litijo, da bi pripeljala več delavk doli. Pa se je našla poštna sodružica Peskar Marija, ki je svoje sotrpkinje v Litiji posvarila pred to firmo, ki obljublja vse mogoče, ko pa pride delavka v Niš in ne more več nazaj, jo pa odere do kosti. Agentinja se je vrnila brez nobenih sužnjev, fabrikant pa se je maščeval nad sodružico Peskarjevo s tem, da ji je odpovedal. Ker pa je s. Peskar bila z odpuštitvijo zadovoljna, ji je zadržal devetdnevno plačo in delavsko knjigo in ji iztrgal tudi legitimacijo za polovično vožnjo iz rok. Tako se je fabrikant »osvetil« nad delavko, ki je mnoge slovenske delavke obvarovala s. g.